

ÁLLÁSFOGLALÁS

a Waldorf-óvodák helyiségekvetelményeiről, az óvodai konyha megfelelőségéről

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (Nkt.) 9. § (8)-(10) bekezdése felhatalmazást ad az alternatív óvodáknak arra, hogy a részükre kiadott alternatív óvodapedagógiai program alapján eltérjenek a köznevelési törvény és a végrehajtására kiadott rendeletek előírásaitól.

Az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott alternatív óvodai program szerint működő nevelési-oktatási intézményekre előírja, hogy pedagógiai programjukat az óvodapedagógiai programban meghatározottak szerint készítsék el. Általános felhatalmazást ad az alternatív óvodai programoknak arra, hogy az Nkt. 9. § (8) bekezdésében meghatározott körben eltérjenek az Nkt. és a végrehajtására kiadott jogszabályok rendelkezéseitől.

Az Nkt. 9. § (8)-(10) bekezdései szerint:

Nkt. 9. § (8) Az alternatív óvodák, iskolák az általuk készített és az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott óvodapedagógiai programban, kerettantervben meghatározottak szerint készítik el pedagógiai programjukat. Az alternatív óvodapedagógiai programban, az alternatív iskolai kerettantervben lehet meghatározni az általános szabályoktól eltérő, sajátos, az adott intézményben

a) folyó óvodai nevelés és az óvodai élet megtervezésének elveit, a nevelés tevékenységi formáit és az óvodapedagógus feladatait,

b) az iskolában oktatott tananyagot, követelményeket,

c) folyó felkészítést az állami vizsgákra,

d) a tanulók számára előírt heti kötelező óraszámot,

e) a pedagógusok kötött és kötetlen munkaidejének szabályait,

f) alkalmazott építésügyi előírásokat, eszközöket és felszereléseket, a minőségpolitika rendszerét, módszereit és eszközeit,

g) működő vezetési modellt, nevelés- és oktatásszervezést,

h) elfogadott pedagógus végzettséget és szakképzettséget.

(9) Az óvodapedagógiai program, kerettanterv a (8) bekezdésben meghatározott körben eltérhet az e törvényben meghatározottaktól, valamint az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályoktól azzal a megkötéssel, hogy az alternatív intézmények költségvetési támogatásának alapja óvodapedagógiai programjukban, kerettantervükben foglalt kötelező feladatellátás, ezen felül a működésükkel járó többletköltségekhez központi költségvetési többlettámogatás nem igényelhető.

(10) A (8) bekezdés alkalmazásában alternatív óvoda, alternatív iskola az az óvoda, iskola, amely nem hagyományos pedagógiai módszerekkel végzi nevelő és oktató munkáját. Az engedély iránti kérelmet, ha van olyan hálózat, szervezet, amelyik az alternatív óvodát, iskolát képviseli, a hálózat, szervezet, ha nincs ilyen hálózat, szervezet, az intézmény fenntartója jogosult benyújtani.

A fenti törvényi felhatalmazás alapján a Magyar Waldorf Szövetség által benyújtott, megújított „Waldorf Óvodapedagógiai Program” (WOP) alternatív óvodai programként jóváhagyásra került, az emberi erőforrások minisztere 2013. március 21-én kelt 12078-1/2013/KOIR. sz. határozatával.

A nevelési-oktatási intézmények feladatellátásához szükséges kötelező (minimális) eszközökre és felszerelésekre, továbbá helyiségekre vonatkozó általános szabályozást a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet (Rendelet) 161. §-a és 2. mellékletében meghatározott „kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési jegyzék” tartalmazza. A 2. melléklet bevezető rendelkezései – összhangban az Nkt. fent idézett szakaszával – kimondják, hogy „Az eltérő pedagógiai elveket tartalmazó nevelési program az eszköz- és felszerelési jegyzéktől eltérően határozhatja meg a nevelőmunka eszköz és felszerelési feltételeit.” A miniszter által jóváhagyott WOP – élve az Nkt. és a Rendelet felhatalmazásával – a rendeletről eltérően határozza meg a **nevelőmunka speciális feltételeit**: a program „VIII. A Waldorf-óvoda működési feltételei” c. fejezete, továbbá mellékletei közül a 4. melléklet „Waldorf-óvodák szervezete, működése” címen és 5. melléklet „A Waldorf-óvodák nevelő munkájához szükséges helyiségek, berendezések és eszközök jegyzéke” címen tartalmazza azokat a követelményeket, amelyek a Waldorf-óvoda működéséhez szükségesek.

Tekintettel arra, hogy a miniszter által alternatív óvodapedagógiai programként jóváhagyott WOP külön rendelkezéseket tartalmaz a programban meghatározott köznevelési feladat ellátásához szükséges követelményekről, a Waldorf-óvodák esetében a kötelező (minimális) eszköz- és felszerelési igény vonatkozásában nem a Rendelet előírásait és 2. mellékletében foglaltakat, hanem az Nkt. 9. § (8)-(10) bekezdése alapján, a Waldorf Óvodapedagógiai Program szabályozását kell alkalmazni.

A Magyar Waldorf Szövetség névhasználati engedélyével rendelkező és a WOP szerint működő Waldorf-óvodák ezért akkor rendelkeznek a működésükhöz szükséges – és elégséges – feltételekkel, ha működési feltételeik megfelelnek a WOP hivatkozott rendelkezéseinek. Amennyiben tehát az óvodában a WOP jegyzékében foglaltak teljesülnek, az óvoda rendelkezik a működéséhez szükséges, jogszabályban meghatározott feltételekkel.

Az óvodai konyhával kapcsolatos követelményekről:

A Waldorf-óvodákban az alternatív Waldorf-pedagógia alapján sajátos nevelőmunka folyik, ehhez képest a megvalósításához szükséges tárgyi működési feltételek is eltérőek. A WOP több rendelkezést és utalást fogalmaz meg az óvodai étkezés, étkeztetés pedagógiai sajátosságairól, amelyek lényege, hogy a gyermekek az óvónők utánzásával bekapcsolódnak a mindennapos háztartási teendők, így az étkezés előkészítő munkáiba (25-26. old.), ezen felül pedagógiai szempontból külön kiemelt szerepet kap „a sütés mint formálási tevékenység” (38-39. old.). Mindezek megvalósulásához a WOP nem írja elő külön helyiségként melegítőkonyha meglétét, hanem a csoportszobával szembeni elvárásként jelenik meg a „konyhasarok” kialakítása. A VIII. A Waldorf-óvoda működési feltételei c. fejezet leíróan mutatja be az optimális tárgyi feltételeket (48-49. old.), amelyek között a csoportszoba térbeli tagolásánál elvárás, hogy legyen „konyhai rész tűzhellyel (esetleg kemencével) és mosogatóval”. A 4. melléklet 4. Gyermekeztetés c. pontja külön összefoglalást ad a Waldorf-óvodai étkezésről, hangsúlyozva, hogy a gyermekek és óvónők közösen készítik el az egyszerű ételeket. A családi, közös főzéshez kifejezett ajánlásként fogalmazza meg **a konyhának, konyhasaroknak a csoportszobával egy légtérben, egymással közvetlen fizikai, térbeli kapcsolatban való kialakítását, illetve a melegítőkonyha, konyhasarok mellé elegendőnek tartja szárazélelem-kamra vagy kamraszekrény meglétét.** Mindezekkel összhangban az 5. melléklet helyiség- és eszközjegyzéke „I. Helyiségek” felsorolásában külön nem is szerepel konyha- vagy melegítőkonyha-helyiség, hanem a II. pontban a csoportszoba felszereléseként szerepel a „Konyhasarok (vízvételi lehetőséggel, mosogatóval, villanytűzhellyel)”, mint követelmény (67. old.).

A WOP fentiekben részletezett előírásai egyértelműen mutatják és igazolják, hogy a Waldorf-óvodában a gyermekekkel közös mindennapi sütési és főzési tevékenységek az óvodai nevelés sajátos pedagógiai eszközei, amelyek megvalósulását az óvodai konyha, konyhasarok kialakítására vonatkozó sajátos előírások szolgálják és biztosítják. *Az előírt felszereltséggel kialakított konyhasarok (tűzhely, kemence, mosogató, vízvételi lehetőség) az óvodai élet közös főzési és sütési tevékenységeihez megfelelő és elegendő.*

Amennyiben jogszabály az általános szabályoktól való eltérést megengedi, úgy a megengedett körben a speciális szabályozás előzi az általános törvényi, rendeleti tartalmakat. A fentiekben részletezett jogi környezetre tekintettel ezért, a Waldorf-óvodák működési engedélyezési eljárásaiban, ellenőrzésük során és a működésükre vonatkozó egyéb ügyekben a WOP rendelkezéseinek való megfelelést kell vizsgálni és megkövetelni, hiszen a speciálist megengedő jogszabályi felhatalmazás (Nkt. 9. § (8)-(10), Rendelet 2. sz. Melléklet), és a felhatalmazásnak megfelelő sajátos szabályozás (miniszter által jóváhagyott alternatív óvodapedagógiai program – a WOP), az általános jogszabályi előírások helyébe lépve mindenkire kötelező érvényű.

Budapest, 2014. január 27. napján

A Magyar Waldorf Szövetség jogi képviselőjeként:

Dr. NÉMETH ÁGNES
ÜGYVÉD
1077 Bp., Király u. 69. fsz. 3.
Tel.: 06 20 9833786
dr. Németh Ágnes
ügyvéd